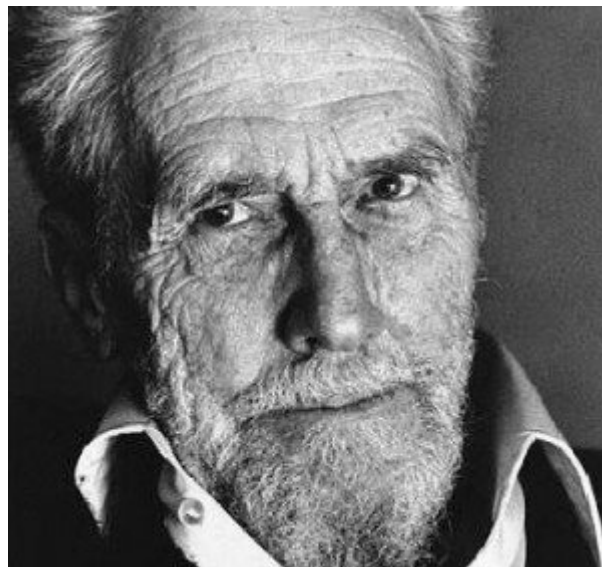

Autorka: Anna Kareninová

Literární historik z university v Dallasu Tim Redman zastává názor, že se nelze zabývat Poundovým dílem, aniž budeme věnovat pozornost i jeho kontroverzním politickým a ekonomickým názorům. Zároveň považuje za omylné odsuzovat Poundovy názory jako „choré“. Ukazuje, jak Pound – během první světové války ušlechtilý idealista, pobývajících ve Velké Británii (1908-1920) a poté v Paříži (1920-1924) – snažil brojit proti brutalitě válek a viděl možnost trvalého míru jen v silné vládě osvíceného panovníka: nejhorším nebezpečím pro dobrý život pro něj byli obchodníci se zbraněmi a lichva. Po odchodu do Itálie (1924) se působením tamějšího prostředí dostal do soukolí fašismu Benita Mussoliniho. Tim Redman zdůrazňuje i to, že antisemitismus byl ve společnosti, která v té době ještě neznala nacistické vyhlazovací tábory, poměrně rozšířený.

Stejně tak Tim Redman už v roce 1987 ve své knize zastával dnes převládající názor, že místo „neomezeně dlouhého“ věznění v ústavu pro duševně choré delikventy (kam byl Ezra Pound poslán, když byl soudem shledán duševně nezpůsobilým podstoupit soud za své neamerické chování) by byl pro Pounda i z právního hlediska spravedlivější řádný proces. V něm by nejen nemohl být odsouzen k smrti, ale pravděpodobně ani k těm třinácti letům, která strávil v ústavu a po jejichž uplynutí musel podepsat vlastní nesvéprávnost, aby se vůbec dostal na svobodu (do konce života byla jeho poručnící manželka Dorothy).

Když Tim Redman chronologicky sleduje Poundovo přimknutí k fašismu, nachází jeho kořeny především v Poundových ekonomických teoriích. Vidí v nich vliv socialistických novin New Age a jejich někdejšího šéfredaktora A. R. Orage. Poundovy náhledy na ekonomiku společnosti se totiž formovaly právě v době, kdy pro New Age psal.

Zato Poundovy politické postoje se podle Redmana vyhranily do značné míry jeho zkušeností s první světovou válkou. První Poundova reakce na ni byla obvyklá: litoval, že jeho země není

spojencem Anglie. Když ovšem v červnu 1915 padl jeho přítel, sochař Henri Gaudier-Brzeska, Poundův postoj se změnil. Obrátil se proti těm, kteří z válek vždy těží. Zde Tim Redman ukazuje rozdíly mezi Orageovými a Poundovými postoji v politice.

Celou jednu kapitolu knihy věnuje Tim Redman vlivu C. H. Douglase a jeho Společenského kreditu na Ezru Pounda: popisuje hospodářskou situaci po první světové válce, Poundovu roztržku s Rooseveltem a jeho zájem o „Fascio a ruský fenomén“. Lenin i Mussolini podle Tima Redmana přitahovali Pounda schopností využít „nového media“, tedy jakéhosi výrazu na půli cesty mezi psaním a činem.

V letech 1931-1945 u Pounda poesie zdánlivě ustupuje do pozadí a přenechává přední místo jeho aktivitám ekonomického reformátora a propagátora korporativního státu: Ezra Pound se domníval, že má jednoduché a praktické řešení ekonomických požadavků, které se objevily s hospodářskou krizí, a čím dál usilovněji se snažil obstarat si politické zázemí pro svou zamýšlenou ekonomickou reformu. V této části knihy Tim Redman na základě do té doby nepublikovaných a neprobádaných archiválií podává detailní popis Poundova příklonu k italskému fašismu.

V rozhovoru z roku 1931 Pound považuje fašismus za novou mužnost Itálie. Poundova naděje pro Itálii a obdiv k Mussolinimu se ovšem podle Redmana přeceňují. Tim Redman srovnává Poundův obdiv k Mussolinimu s tím, co řekl Igor Stravinskij už v roce 1930: „Nemyslím, že někdo cítí takový obdiv k Mussolinimu jako já.“ Touto dobou si Ezra Pound začal dopisovat s několika poslanci Kongresu i Senátu Spojených států. V jeho Cantos získávala stále více místa ekonomika a tehdy také Pound psal eseje na ekonomická témata. Poundovými hrdiny byli Lenin i Mussolini, ale fašistická revoluce pro něho byla průraznější než Leninova.

Redman poskytuje přehled historických událostí v Itálii během třicátých let a poukazuje na Poundův eklekticismus. V polovině třicátých let Ezra Pound objevil ekonomické teorie Silvia Gesella, které byly uplatněny v praxi ve městě Woergl, kde byl Gesellův vyznavač zvolen starostou.* Tim Redman tuto kapitolu uzavírá výčtem rysů, které Pounda spojují s Marxem. Ve třicátých letech bylo Poundovo ekonomické myšlení podle něj ovlivněno také Odonem Porem, ředitelem římské pobočky Ústavu pro studium mezinárodní politiky se sídlem v miláně. Por sám sebe označoval za „odboráře. Spolkového socialistu. NEFAŠISTU. Nezávislého“ (v dopise z března 1935), i když byl autorem knihy o fašismu, vydané v roce 1923. Redman popisuje Porovu korespondenci s Poundem i Poundovy vztahy s dalšími výraznými osobnostmi tehdejší Itálie.

Během druhé světové války Pound v Itálii zůstal. Zpočátku se chystal vrátit do Spojených států, jak to nařizovaly americké úřady, ale nakonec podle Redmana považoval návrat vzhledem k rozvětvené rodině za příliš složitý. (O nově objevených důkazech Poundovy snahy o návrat do vlasti viz text Emily Mitchell Wallaceové v RR č. 83/2011 s. 193-207)

Tim Redman zkoumal i Poundovu korespondenci s kongresmanem Jerryem Voorhisem z Kalifornie: Pound v ní naléhá, aby Spojené státy zůstaly neutrální. Doufá, že se válka z východní Evropy nerozšíří. Jeho dopisy z té doby odrážejí rostoucí antisemitismus. Pound rovněž často tiskl články v *Il Meridiano di Roma*, v letech 1939-1943 téměř výhradně na

politická a ekonomická themata. Japan Times ho chtěly jmenovat italským dopisovatelem. Redman v knize dokazuje, že Ezra Pound chtěl pracovat pro fašistickou propagandu a snažil se, aby ho přijal ministr lidové kultury Alessandro Pavolini. Domnívá se, že Pounda k tomu vedla především jeho tísnivá finanční situace (účty v té době byly blokovány a Poundova manželka Dorothy nedostávala z Anglie svou pravidlenou rentu). Navíc Redman připouští, že navzdory obdivu k Mussolinimu a fašismu, navzdory víře v mnohé jeho doktríny Pound podroboval fašistické teorie kritice a vyjadřoval nad nimi už tehdy pochybnosti.

Nakonec se Poundovi podařilo uspět v italském rozhlasu a v lednu 1941 začal vysílat své pravidelné pořady v angličtině z římského rozhlasu Radio Roma. Každý měsíc strávil týden v Římě a předtáčil zde projevy, které se pak dvakrát týdně vysílaly do New Yorku, Anglie a Austrálie. Tim Redman zde zdůrazňuje Poundovu snahu zabránit vstupu USA do války a zároveň připojuje podrobný výčet jeho honorářů.

Ezra Pound byl obžalován – v nepřítomnosti – z vlastizrady 26. července 1943. Redman cituje celé znění obžaloby. Zdůrazňuje, že to bylo poprvé, kdy byl někdo obžalován z vlastizrady na základě rozhlasových projevů, a uzavírá, že pojednat celý proces s Poundem by přesahovalo rámec jeho knihy. Zmiňuje článek Conrada L. Rushinga nazvaný Pouhá slova: soud na Ezrou Poundem (Mere Words: the Trial of Ezra Pound, Critical Inquiry sv. 14, č. 1, podzim 1987, ss. 111-133), v němž Rushing zkoumá Poundovu obžalobu z vlastizrady z hlediska právního a odvolává se na často citovaný výrok, že podle ústavy Spojených států nemůže být nikdo shledán vinným z vlastizrady za pouhá slova.

Poundovi životopisci podle Redmana příliš neosvětlují úsek Poundova života mezi vznikem Republiky Salò 23. září 1943 a Poundovým zatčením v květnu 1945. Tim Redman vyplňuje toto bílé místo v kapitole nazvané Republika Salò a levé křídlo fašismu. Ezra Pound podle něj zřejmě věřil, že nová republika přetrvá, neboť se zde snažil pro svou dceru Mary zajistit místo v rozhlasu. Sám také napsal pro Republiku Salò knihu o novém vzdělávání a správě nové republiky L'America, Roosevelt e le Cause della Guerra Presente (Amerika, Roosevelt a příčiny současné války), která vyšla v březnu 1944. Pound se pokouší vydat ještě další, podobně instruktážní knihu, jež by zahrnovala jeho konfuciánské texty a překlady. Sestavuje seznamy doporučené četby.

Podrobnější studie Poundova antisemitismu by podle Redmana opět přesáhla thema jeho práce. Knihu uzavírá historií dvou italsky psaných cantos: Cantata LXXII a Cantata LXXIII, která pro svůj profašismus a antisemitismus nebyla dlouhou dobu do vydání Cantos zahrnována. Pound v nich opouští rodný jazyk, což podle Tima Redmana podtrhuje hloubku a upřímnost jeho citění.

Redmanova kniha končí větou: „Dne 3. května 1945 byl Pound vzat Američany do vazby.“ Ezru Pounda čekal vojenský trestní tábor v Pise a třináct let v ústavu pro choromyslné delikventy ve Washigtonu.

Vyšlo v: Revolver Revue č. 83/2011, str. 179-182. Na s. 183-190 na tento článek navazuje Redmanův příspěvek k 23. Mezinárodní konferenci o díle Ezry Pounda v Benátkách 2007

nazvaný *Mussoliniho první rok a poslední měsíce. Co Pound věděl o duceho začátku a konci.*

T. Redman, *Ezra Pound and Italian Fascism*, Cambridge 1991.

Poznámka Dělského potápěče:

Dílem Silvia Gesella se u nás v poslední době zabývá publicista Adam Votruba v článcích jako Čekání na změnu. Možná existují nevyužité alternativy pro nový model myšlení (Respekt), Promarněná šance vyléčit Velkou hospodářskou krizi (Zvědavec) nebo Čeká nás změna ekonomického paradigmatu (Deník Referendum) aj.